

II

(Sporočila)

SPOROČILA INSTITUCIJ, ORGANOV, URADOV IN AGENCIJ EVROPSKE UNIJE

EVROPSKA KOMISIJA

SPOROČILO KOMISIJE

Spremembe obvestila Komisije – Dopolnilne smernice o vertikalnih omejitvah v sporazumih o prodaji in popravilih motornih vozil ter distribuciji rezervnih delov za motorna vozila

(2023/C 133 I/01)

1. Obvestilo Komisije z naslovom „Dopolnilne smernice o vertikalnih omejitvah v sporazumih o prodaji in popravilih motornih vozil ter distribuciji rezervnih delov za motorna vozila“ ⁽¹⁾ se spremeni, kakor je navedeno v nadaljevanju.

2. V odstavku 2 se besedilo „Uredbe Komisije (EU) št. 330/2010 z dne 20. aprila 2010 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj“ nadomesti z besedilom „Uredbe Komisije (EU) 2022/720 z dne 10. maja 2022 o uporabi člena 101(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije za skupine vertikalnih sporazumov in usklajenih ravnanj“. Vsebina opomb 3 in 4 se nadomesti z „UL L 134, 11.5.2022, str. 4.“ oziroma „UL C 248, 30.6.2022, str. 1.“.

3. Odstavek 17 se nadomesti z naslednjim:

„(17) Sporazumi ne bodo upravičeni do uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila, če vsebujejo nedopustne omejitve. Te omejitve so navedene v členu 4 Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi in členu 5 Uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila. Ker so nedopustne omejitve resne omejitve konkurence, za katere se domneva, da na splošno povzročajo škodo za konkurenco, bo Komisija pri oceni vertikalnih sporazumov v sektorju motornih vozil, ki vsebujejo nedopustne omejitve, upoštevala naslednje vidike: (a) kadar je nedopustna omejitev v smislu člena 4 Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi in člena 5 Uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila vključena v sporazum, bo ta sporazum verjetno spadal na področje uporabe člena 101(1) Pogodbe, ter (b) kadar sporazum, ki vključuje nedopustno omejitev v smislu člena 4 Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi in člena 5 Uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila, verjetno ne bo izpolnjeval pogojev člena 101(3) Pogodbe. Vendar lahko podjetje dokaže, da tak sporazum v posameznem primeru izpolnjuje pogoje iz člena 101(3) Pogodbe. V ta namen mora podjetje utemeljiti, da so izboljšanja učinkovitosti verjetna in da bodo verjetno posledica vključitve nedopustne omejitve v sporazum, pa tudi dokazati, da so izpolnjeni drugi kumulativni pogoji iz člena 101(3) Pogodbe.“.

⁽¹⁾ UL C 138, 28.5.2010, str. 16.

4. Odstavek 19 se nadomesti z naslednjim:

„(19) ‚Originalni deli ali oprema‘ pomenijo dele ali opremo, ki so izdelani v skladu s specifikacijami in proizvodnimi standardi, ki jih proizvajalec motornih vozil določi za proizvodnjo delov ali opreme za sestavo zadevnega motornega vozila (glej drugi odstavek člena 55(5) Uredbe (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o odobritvi in tržnem nadzoru motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, spremembi uredb (ES) št. 715/2007 in (ES) št. 595/2009 ter razveljavitvi Direktive 2007/46/ES ^(?)).“.

5. Prvi stavek odstavka 21 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 4(f) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi določa, da gre za nedopustno omejitev, če sporazum med dobaviteljem sestavnih delov in kupcem, ki vgradi te sestavne dele, preprečuje ali omejuje možnost dobavitelja, da bi sestavne dele prodajal končnim uporabnikom, neodvisnim serviserjem, trgovcem na debelo in drugim ponudnikom storitev, ki jim kupec ni zaupal popravila ali servisiranja svojega blaga.“.

6. Zadnja dva stavka odstavka 26 se nadomestita z naslednjim:

„Uredbi o skupinskih izjemah zajemata prepovedi konkurence, ki se lahko tiho podaljšajo po preteku petih let, če lahko kupec z razumnim odpovednim rokom in ob razumnih stroških dejansko spremeni ali prekine vertikalni sporazum, ki vsebuje to obveznost, kar kupcu omogoča, da po izteku petletnega obdobja dejansko zamenja svojega dobavitelja.“.

7. Odstavek 31 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 1(1)(f) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi opredeljuje prepoved konkurence kot ‚vsako neposredno ali posredno obveznost, zaradi katere kupec ne proizvaja, kupuje, prodaja ali nadalje prodaja blaga ali storitev, ki konkurirajo pogodbenemu blagu ali storitvam, ali vsako neposredno ali posredno obveznost kupca, da pri dobavitelju ali drugem podjetju, ki ga določi dobavitelj, opravi več kot 80 % vseh svojih nakupov pogodbenega blaga ali storitev in njihovih nadomestkov na upoštevnem trgu, izračunano na podlagi vrednosti ali, če je taka običajna praksa v panogi, obsega njegovih nakupov v predhodnem koledarskem letu.“.

8. V odstavku 34 se vsebina opombe 19 nadomesti z besedilom „Glej splošne vertikalne smernice, odstavek 310“.

9. V odstavku 38 se besedilo „oddelka VI.2.1 splošnih vertikalnih smernic“ nadomesti z besedilom „oddelka 8.2.1 splošnih vertikalnih smernic“.

10. V odstavku 40 se besedilo „ oddelka VI.2.1 splošnih vertikalnih smernic“ nadomesti z besedilom „ oddelka 8.2.1 splošnih vertikalnih smernic“.

11. Prvi stavek odstavka 44 se nadomesti z naslednjim:

„(44) Medtem ko kakovostna merila posredno omejujejo število distributerjev ali serviserjev z določitvijo pogojev, ki jih ne morejo izpolnjevati vsi, količinska merila neposredno omejujejo število distributerjev ali serviserjev, na primer z določitvijo njihovega števila.“.

12. Odstavek 46 se nadomesti z naslednjim:

„(46) Sporazumi o selektivni distribuciji bodo ocenjeni v skladu s splošnimi načeli iz oddelka 4.6.2 splošnih vertikalnih smernic. Z uredbama o skupinskih izjemah se izvzemajo sporazumi o selektivni distribuciji, ne glede na naravo izdelka ali naravo uporabljenih selektivnih meril, bodisi količinskih bodisi kakovostnih, če tržni deleži pogodbenih strank ne presegajo 30 %. Vendar je ta izjema pogojena s tem, da sporazumi ne vsebujejo nobene od nedopustnih omejitev iz člena 4 Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi in člena 5 Uredbe o skupinski izjemi za motorna vozila ali nobene od izključenih omejitev iz člena 5 Uredbe o splošni

(?) ULL 151, 14.6.2018, str. 1.

vertikalni skupinski izjemi, ki jih ni mogoče ločiti od preostalega sporazuma. Če je izključeno omejitev mogoče ločiti od sporazuma, se za preostali del vertikalnega sporazuma še naprej uporablja skupinska izjema.“.

13. Odstavek 47 se nadomesti z naslednjim:

„(47) Tri nedopustne omejitve iz Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi se nanašajo posebej na selektivno distribucijo. Člen 4(c)(i) zadevne uredbe kot nedopustno omejitev opredeljuje omejitev ozemlja ali odjemalcev, na katero oziroma katerim lahko člani sistema selektivne distribucije aktivno ali pasivno prodajajo pogodbeno blago ali storitve. Obstajajo izjeme od te nedopustne omejitve, kot so omejitve aktivne prodaje, ki jo opravijo člani sistema selektivne distribucije in njihovi odjemalci na drugo ozemlje ali skupini odjemalcev, ki sta rezervirana za dobavitelja ali ju dobavitelj dodeli največ petim izključnim distributerjem (člen 4(c)(i)(1) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi); omejitev aktivne in pasivne prodaje, ki jo opravijo člani sistema selektivne distribucije in njihovi odjemalci nepooblaščenim distributerjem, ki so na ozemlju, na katerem se izvaja tak sistem (člen 4(c)(i)(2) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi); omejitev kraja sedeža članov sistema selektivne distribucije (člen 4(c)(i)(3) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi); omejitev aktivne ali pasivne prodaje, ki jo opravijo člani sistema selektivne distribucije, ki delujejo na veleprodajni ravni trgovine, končnim uporabnikom (člen 4(c)(i)(4) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi) ter omejitev zmožnosti, da se aktivno ali pasivno prodajajo sestavni deli, dobavljeni za vgradnjo, odjemalcem, ki bi jih uporabili za proizvodnjo enake vrste blaga, kot ga proizvaja dobavitelj (člen 4(c)(i)(5) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi). Člen 4(c)(ii) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi kot nedopustno omejitev opredeljuje omejitev navzkrižne dobave med distributerji znotraj sistema selektivne distribucije, ki delujejo na isti ali različnih ravneh trgovine. Člen 4(c)(iii) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi kot nedopustno omejitev opredeljuje omejitev aktivne ali pasivne prodaje, ki jo opravijo člani sistema selektivne distribucije, ki delujejo na maloprodajni ravni trgovine, končnim uporabnikom, brez poseganja v izjemi iz člena 4(c)(i)(1) in člena 4(c)(i)(3) Uredbe o splošni vertikalni skupinski izjemi. Te tri nedopustne omejitve so posebno pomembne za distribucijo motornih vozil.“.

14. V odstavku 51 se besedilo „člena 4(c)“ nadomesti z besedilom „člena 4(c)(iii)“.

15. Odstavek 53 se nadomesti z naslednjim:

„(53) Kot je pojasnjeno v odstavku 146 splošnih vertikalnih smernic, so mogoča tveganja za konkurenco, ki jih povzroči selektivna distribucija, zmanjšanje konkurence znotraj blagovne znamke in, zlasti v primeru kumulativnega učinka, omejevanje dostopa nekaterim vrstam distributerjev, pa tudi zmanjšanje konkurence in omogočanje nedovoljenega dogovarjanja med dobavitelji ali kupci zaradi omejevanja števila kupcev.“.

16. Zadnji stavek odstavka 54 se nadomesti z naslednjim:

„Možno je, da izključno kakovostna selektivna distribucija ni zajeta v področje uporabe člena 101(1) Pogodbe, če so izpolnjeni trije pogoji iz odstavka 43 teh smernic.“.

17. Zadnji stavek odstavka 60 se nadomesti z naslednjim:

„V ta namen je treba posebno pozornost nameniti trem posebnim vrstam ravnanj, ki lahko omejujejo tako konkurenco, in sicer preprečevanju dostopa neodvisnim izvajalcem do bistvenih proizvodnih dejavnikov, zlorabi zakonitih in/ali razširjenih garancij za izključitev neodvisnih serviserjev ali pogojevanju dostopa do pooblaščenih mrež serviserjev z nekakovostnimi merili.“.

18. Naslov nad odstavkom 62 se nadomesti z naslednjim:

„Dostop neodvisnih izvajalcev do bistvenih proizvodnih dejavnikov“.

19. Odstavek 62 se nadomesti z naslednjim:

„(62) Možno je, da izključno kakovostna selektivna distribucija ni zajeta v področje uporabe člena 101(1) Pogodbe, če so izpolnjeni trije pogoji iz odstavka 43 teh smernic. Vendar pa so sporazumi o kakovostni selektivni distribuciji, sklenjeni s pooblaščenimi serviserji in/ali distributerji rezervnih delov, lahko zajeti v člen 101(1) Pogodbe, če na podlagi teh sporazumov ena od pogodbenih strank ravna na način, ki izključuje neodvisne izvajalce s trga, na primer z nezagotavljanjem proizvodnih dejavnikov, kot so tehnične informacije, orodja, usposabljanje in podatki, ki jih ustvarjajo vozila, ki so bistveni za popravilo in vzdrževanje, tem izvajalcem. V tem okviru pojem neodvisnih izvajalcev vključuje neodvisne serviserje, proizvajalce in distributerje rezervnih delov, proizvajalce in distributerje servisne opreme ali orodij, izdajatelje tehničnih informacij in izdajatelje podatkov, ki jih ustvarjajo vozila, avtomobilske klube, izvajalce pomoči na cesti, izvajalce, ki ponujajo storitve pregledovanja in preizkušanja, ter izvajalce, ki ponujajo usposabljanje za serviserje.“

20. Za odstavkom 62 se vstavi naslednji odstavek 62a:

„(62a) Pri proučevanju, ali bi zadržanje določenega elementa, na primer elementa iz kategorij proizvodnih dejavnikov iz odstavka 62 teh smernic, lahko privedlo do tega, da bi se zadevni sporazumi zajeli v člen 101(1) Pogodbe, je treba upoštevati več dejavnikov, vključno z naslednjimi:

- (a) ali bo zadržanje zadevnega elementa bistveno vplivalo na zmožnost neodvisnih izvajalcev, da opravljajo svoje naloge in izvajajo konkurenčni pritisk na trgu (tj. element je bistven za popravilo in vzdrževanje);
- (b) ali je zadevni element dan na voljo članom zadevne pooblaščen servisne mreže; če je v kakršni koli obliki dan na voljo pooblaščenim mreži, ga je treba na nediskriminacijski podlagi dati na voljo tudi neodvisnim izvajalcem;
- (c) ali se bo zadevni element ^(?) na koncu uporabljal za popravilo in vzdrževanje motornih vozil ali za drug namen ^(*), na primer za proizvodnjo rezervnih delov ali orodij.“

21. Za novim odstavkom 62a se vstavi naslednji odstavek 62b:

„(62b) Če se pogodbene stranke odločajo o tem, ali zadržati določen element, ki je bistven za popravilo in vzdrževanje, kot so tisti, ki spadajo v kategorije proizvodnih dejavnikov iz odstavka 62 teh smernic, iz varnostnih razlogov, bi morale oceniti, ali bi bilo zadržanje zadevnega elementa sorazmerno sredstvo za rešitev zadevnih varnostnih pomislekov. Zato bi morale zlasti proučiti, ali bi zadostovali manj omejevalni ukrepi.“

22. Pred odstavkom 63 se vstavi naslednji naslov:

„Tehnične informacije“.

23. Na začetku odstavka 63 se doda naslednje:

„(63) Tehnične informacije so lahko bistven proizvodni dejavnik za dejavnosti popravil in vzdrževanja. Pri ugotavljanju, ali določena tehnična informacija pomeni bistven proizvodni dejavnik za dejavnosti popravil in vzdrževanja, je treba upoštevati merila iz odstavka 62a teh smernic. Tehnične informacije bi bilo treba razlikovati od informacij drugih vrst, kot so poslovne informacije ^(?), ki se lahko zakonito zadržijo.“

^(?) Kot so informacije, predložene izdajateljem, ki se znova posredujejo serviserjem motornih vozil.

^(*) Treba je šteti, da se informacija, ki se uporablja za vgradnjo rezervnega dela v motorno vozilo ali uporabo orodja na motornem vozilu, uporablja za popravilo in vzdrževanje, medtem ko informacij glede oblike, proizvodnega procesa ali uporabljenih materialov za proizvodnjo rezervnega dela treba ni šteti za spadajoče v to kategorijo in se zato lahko zadržijo.

^(?) Za namene teh smernic so poslovne informacije informacije, ki se uporabljajo pri opravljanju dejavnosti popravil in vzdrževanja, vendar niso potrebne za popravilo ali vzdrževanje motornih vozil. Mednje spadajo na primer programske rešitve za izdajanje računov ali informacije o urnih postavkah, ki se uporabljajo v pooblaščenim mrežam.

24. Odstavek 65 se nadomesti z naslednjim:

„(65) Uredba (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o odobritvi in tržnem nadzoru motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, spremembi uredb (ES) št. 715/2007 in (ES) št. 595/2009 ter razveljavitvi Direktive 2007/46/ES med drugim določa sistem za razširjanje informacij o popravilu in vzdrževanju v zvezi z motornimi vozili. Poleg tega Delegirana uredba Komisije (EU) 2021/1244 z dne 20. maja 2021 o spremembi Priloge X k Uredbi (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta glede standardiziranega dostopa do informacij o vgrajenem sistemu za diagnostiko na vozilu ter informacij o popravilu in vzdrževanju vozil ter zahtev in postopkov za dostop do varnostnih informacij vozila ⁽⁶⁾ določa poseben postopek za odobritev in izdajo dovoljenj za neodvisne izvajalce za dostop do varnostnih elementov vozil. Komisija bo pri oceni primerov, pri katerih obstaja sum zadržanja tehničnih informacij o popravilu in vzdrževanju, upoštevala ti uredbi.“

25. Odstavek 66 se nadomesti z naslednjim:

„(66) Tehnološki napredek pomeni, da je pojem tehničnih informacij spremenljiv. Posebni primeri tehničnih informacij trenutno vključujejo programsko opremo, kode napak in druge parametre, vključno s posodobitvami, ki so potrebne za delo na elektronskih krmilnih enotah, naprednih sistemih za pomoč voznikom in krmilnih sistemih baterije za električna vozila za vzpostavitev ali obnovitev nastavitve, ki jih priporoča proizvajalec, identifikacijske številke motornih vozil ali druge metode identifikacije motornih vozil, kataloge rezervnih delov, postopke popravil in vzdrževanja, delovne rešitve, ki so posledica praktičnih izkušenj in se nanašajo na težave, ki običajno prizadenejo določen model ali serijo, in pozive kupcem k vračilu vozil ter druga obvestila, v katerih so opredeljena popravila, ki se lahko brezplačno opravijo znotraj pooblaščenih servisnih mrež. Za tehnične informacije se štejejo tudi kode delov in vse druge informacije, ki so potrebne za določitev ustreznega rezervnega dela, opremljenega z blagovno znamko proizvajalca vozil, za vgradnjo v posamezno motorno vozilo (to je del, ki bi ga za popravilo zadevnega vozila proizvajalec vozil na splošno dobavil članom svojih pooblaščenih servisnih mrež) ⁽⁷⁾, pa tudi aktivacijske kode, potrebne za vgradnjo določenih nadomestnih delov. Ustrezne zahteve in sezname postavk iz Uredbe (EU) 2018/858 bi bilo prav tako treba uporabljati kot vodilo glede tega, kaj Komisija šteje za tehnične informacije za namene uporabe člena 101 Pogodbe.“

26. Zadnji stavek odstavka 67 se nadomesti z naslednjim:

„Vendar pa člen 101 Pogodbe dobavitelja ne zavezuje k zagotavljanju tehničnih informacij v standardizirani obliki ali prek opredeljenega tehničnega sistema, na primer z upoštevanjem standarda EN ISO 18541 – 2014 ali prek kakršne koli oblike ali tehničnega sistema iz Uredbe Komisije (ES) št. 295/2009 z dne 18. marca 2009 o uvrstitvi nekaterega blaga v kombinirano nomenklaturo ⁽⁸⁾.“

27. Za odstavkom 67 se vstavi naslednji naslov in odstavek 67a:

„Podatki, ki jih ustvarjajo vozila

(67a) Če so podatki, ki jih ustvarjajo vozila, bistveni za popravilo in vzdrževanje, se premisleki iz odstavkov 62 do 67 teh smernic uporabljajo tudi za njihovo razpoložljivost za neodvisne izvajalce. Pri ugotavljanju, ali določen podatek, ki ga ustvari vozilo, pomeni bistven proizvodni dejavnik za dejavnosti popravil in vzdrževanja, je treba upoštevati merila iz odstavka 62a teh smernic. V zvezi s tem bi bilo treba kot vodilo uporabiti obstoječe standarde in ustrezne zahteve iz Uredbe (EU) 2018/858 ⁽⁹⁾.“

⁽⁶⁾ UL L 272, 30.7.2021, str. 16.

⁽⁷⁾ Neodvisni izvajalec mora imeti dostop do teh informacij tudi brez nakupa zadevnega rezervnega dela.

⁽⁸⁾ UL L 95, 9.4.2009, str. 7.

⁽⁹⁾ To vključuje dostopnost takih podatkov neodvisnim izvajalcem za namene izvajanja dejavnosti popravil in vzdrževanja, ki se podpirajo z brezžičnimi prostranimi omrežji. Glej člen 61(11) Uredbe (EU) 2018/858.

28. Pred odstavkom 68 se vstavi naslednji naslov:

„Orodja in usposabljanje“.

29. Odstavek 68 se nadomesti z naslednjim:

„(68) Če so orodja in/ali usposabljanje bistveni za popravilo in vzdrževanje, se premisleki iz odstavkov 62 do 67 teh smernic uporabljajo tudi za njihovo razpoložljivost za neodvisne izvajalce. Pri ugotavljanju, ali določeno orodje in/ali usposabljanje pomeni bistven proizvodni dejavnik za dejavnosti popravil in vzdrževanja, je treba upoštevati merila iz odstavka 62a teh smernic. V tej zvezi ‚orodja‘ vključujejo elektronska diagnostična in druga orodja za popravila, vključno s povezano programsko opremo in njenimi rednimi posodobitvami ter poprodajnimi storitvami za takšna orodja.“.

30. Za odstavkom 68 se vstavita naslednji naslov in odstavek 68a:

„Drugi premisleki

(68a) Zadržanje določenega elementa, kot je bistveni proizvodni dejavnik, ki spada v kategorije iz odstavkov 62 do 68 teh smernic, vključno s podatki, ki jih ustvarjajo vozila, ki jih proizvajalci motornih vozil ne dajo na voljo članom zadevne pooblašene servisne mreže, lahko pomeni zlorabo na podlagi člena 102 Pogodbe, če prevladujoči dobavitelj zadrži takšen element in ga ne da na voljo neodvisnim izvajalcem ⁽¹⁰⁾.“.

⁽¹⁰⁾ Kar zadeva preskus, ki so ga določila sodišča Unije na podlagi člena 102 PDEU, s katerim se opredeli, ali se zavrnitve zagotavljanja elementov štejejo za zlorabo, glej med drugim zadevo C-7/97, Oscar Bronner GmbH & Co. KG/Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, Mediaprint Zeitungsvertriebsgesellschaft mbH & Co. KG in Mediaprint Anzeigengesellschaft mbH & Co. KG, ECLI:EU:C:1998:569; združeni zadevi C-241/91 P in C-242/91 P, Radio Telefis Eireann (RTE) in Independent Television Publications Ltd (ITP)/Komisija, ECLI:EU:C:1995:98; zadevo T-201/04, Microsoft Corp./Komisija, ECLI:EU:T:2007:289 in zadevo C-165/19 P, Slovak Telekom, a.s./Komisija, ECLI:EU:C:2021:239.